Suomen Laivanpäällystöliitto ry

Lausunto

12.05.2026

Asia: VN/33115/2025

Hallituksen esitysluonnos merenkulun ympäristönsuojelulain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta sekä MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksen tavoitteet aluspäästöjen tehokkaammasta valvonnasta ja seuraamusten vaikuttavuuden parantamisesta ovat sinänsä kannatettavia. Hallinnollisen aluspäästömaksun käyttöönotto vastaa hyvin tunnistettuun ongelmaan, jossa rikosoikeudellinen järjestelmä ei ole käytännössä johtanut riittäviin seuraamuksiin. Sääntelyn selkeyttäminen kirjaamalla keskeiset päästökiellot suoraan lakiin on myös perusteltua oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden kannalta.

On kuitenkin tärkeää arvioida esitystä myös merenkulun työntekijöiden näkökulmasta. Esitetty ankara vastuu kohdistuu laivanisäntään, mutta käytännössä päästötilanteet liittyvät usein aluksella tehtäviin operatiivisiin ratkaisuihin niissä olosuhteissa, joissa miehistö työskentelee. Miehistön mahdollisuudet vaikuttaa esimerkiksi tekniseen kuntoon, aikataulupaineisiin tai varustamon asettamiin reunaehtoihin ovat rajalliset. Sääntelyä sovellettaessa on siksi varmistettava, ettei vastuu käytännössä siirry epäasiallisesti työntekijöille esimerkiksi sisäisen kurinpidon, painostuksen tai epäselvän vastuunjaon kautta.

Lisäksi on olennaista, että sääntelyn toimeenpanossa otetaan huomioon merityön realiteetit, kuten pitkäkestoinen työskentely poikkeuksellisissa olosuhteissa sekä kansainvälisen liikenteen erityispiirteet. Seuraamusjärjestelmän tulee olla oikeasuhtainen ja kannustaa ensisijaisesti ennaltaehkäisyyn ja turvallisiin toimintatapoihin. Tässä yhteydessä on tärkeää huolehtia myös siitä, että työntekijöillä säilyy tosiasiallinen mahdollisuus tuoda esiin havaitsemiaan puutteita ilman pelkoa seurauksista ja että ilmoittajansuojaa koskevat mekanismit toimivat käytännössä.

Aluspäästömaksu

-

Muut aluspäästödirektiivistä johtuvat muutokset

-

Päästöjä koskevat säännökset

-

MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen muutokset

-

Muut ehdotukset

-

Kankainen Susanna
Suomen Laivanpäällystöliitto ry